

MEHIŠKA REPUBLIKA NA PRAGU NOVE REVOLUCIJE

PORAŽENI PREDSEDNIŠKI KANDIDAT VASCONCELOS IZDAL MANIFEST NA NAROD

Poraženi kandidat ima baje na razpolago dovolj denarja in drugih sredstev za oboroženo vstajo. Manifest poziva vse Vasconcelosove pristaše, naj nasprotujejo vladi novoizvoljenega predsednika Ortiza Rubia.

SAN ANTONIO, Tex., 6. decembra. — V Mehiki je začelo zopet vreti, in kot vse kaže, ne bo mogoče preprečiti nove revolucije.

Dr. Francisco del Rio Canedo, bivši tajnik Jose Vasconcelosa, ki je bil poražen pri zadnjih volitvah je objavil, da je na razpolago dovolj denarja in drugih sredstev za oboroženo vstajo.

Obenem je objavil vsebino manifesta, ki je bil podpisan dne 1. decembra v Guyamas v državi Sonori.

Manifest poziva vse pristaše Vasconcelosa, naj nasprotujejo vladi novoizvoljenega predsednika Ortiza Rubia, ki se mudi sedaj v Združenih državah. Canedo je slovesno izjavil, da revolucionarji niso dobili nikakega denarja iz Združenih držav.

— Mi imamo dovolj denarja, — je izjavil. — Nam ni treba nikogar prositi miloščine.

Soglasno z dr. Canedo, bi dobil Vasconcelos pri volitvah 95 odstotkov vseh glasov, če bi se volitve pošteno vršile.

V manifestu je rečeno, da je edini postaveni predsednik mehiške republike Jose Vasconcelos. Vse oblasti, pa tudi armado, ki podpira sedanjo vlado, bo zadela stroga kazen.

Takoj ko bo Vasconcelos organiziral svoje sile, se bo dal zapriseči kot novi mehiški predsednik.

GENERAL ČANG KAJ ŠEK JE RESIGNIRAL

Nankinski državni svet je bil obveščen, da je odstopil predsednik nacionalistične vlade. Sovjeti in vstaje so ogrožale režim.

TOKIO, Japonsko, 6. decembra. Tukajšnja Nippon Dempo časniška agencija je došla iz Nankinga poročilo, da je general Čang Kaj-Šek, načelnik nacionalistične vlade na Kitajskem, obvestil eksekutivni odbor, da je odstopil.

Iz istega vira se je izvedelo, da je bil sklep Čang Kaj-Šeka posledica poročil o obnovljenih vstajskih delavnostih v južnem delu Kitajske, kjer so čete iz Kwangsi pretekle poraziti nacionalistično vlado v Kantonu.

Malo je manjkalo, da ni pričetkom tega tedna postala narodna vlada žrtev zarote.

Zarota je bila osnovana v Pukovu ter se je kmalu razširila do Kantonu. Položaj vlade je postal vedno bolj resen, posebno radi kitajsko-ruskega spora v Mandžuriji.

Nekateri opazovalci so menja, da je bil Kaj-Šek izpostavljen največji krizi v svojem režimu, ko se je Kitajska skušala pogajati s sovjeti.

ADVERTISE
in "GLAS NARODA"

KOEHL BO POLETEL V AFRIKO

BERLIN, Nemčija, 6. decembra. Kapitan Hermann Koehl, transatlantski letec, je izjavil danes, da bo organiziral in načeloval prvi letelci misijonarski ekspediciji v Afriko spomladi prihodnjega leta. Rekel je, da se je že naveličal izjavljati vedno: — Enkrat junak, vedno junak — in da pričakujejo prijatelji od njega, da bo storil še dosti slavnih činov.

OPERIRANJE S POMOČJO ELEKTRIKE

PARIZ, Francija, 6. decembra. — Francoski znanstveniki so si stali vprašanje, kdaj bo električna skra nadomestila nož pri operacijah bodočnosti. To se je zgodilo po operaciji, ki je bila izvršena na fochovskih kirurški kliniki. To operacijo so zasledovali številni odlični zdravniki, ki so pozneje izjavili, da bo postal ta način operacij splošno uveljavljen v bodočnosti.

MACMURRAY ZAPUSTIL JAPONSKO

JOKOHOMA, Japonska, 6. dec. — John Van MacMurray, ki je pred kratkim dovršil službo kot ameriški poslanik na Kitajskem je odpotoval danes v Seattle, Wash., na parniku MacKinley.

Malo predno je odpotoval, je postal ameriškega poslanika Baron Kijuro Sidehara, minister za zunanje zadeve.

POSLEDICE NAJNOVEJŠE ODREDBE

Trije so bili aretirani, ker so vedeli za kršitev prohibicijske postave, pa niso hoteli javiti kršilcev.

PHILADELPHIA, Pa., 6. dec. — Najnovejša suhaška odredba določa, da je kriv tudi tisti, ki pozna kršilca osemnajstega amandmanta, pa ga ne javi.

Prve žrtve te odredbe so Louis Wenzler, bivši lastnik Ice and Beverage Company; Samuel Marks, predsednik družbe, in Leon Lebo, ki je delničar te družbe.

Aretirani so bili z Leonom Morshackerjem in Samuelom Brittonom. Obdolženi so, da so se zarotili proti suhaški postavi in da so podkupovali suhaške uradnike. Pridržani so bili pod \$3000 jamščine. Obravnava proti njim se bo vršila dne 21. decembra na temelju obdolžbe, da so dobro vedeli, da je bila prohibicijska postava kršena, da pa tega niso sporočili oblastim.

Agentje zatrjujejo, da so izdelovali v tovarni močno pivo ter ga pošiljali svojim odjemalcem.

Prohibicijski administrator Samuel Wynne je izjavil, da so suhaški agentje sprejeli podkupnino ter izročili denar njemu.

DOUGHERTY DOSPEL V RIM

RIM, Italija, 6. decembra. — Kardinal Dougherty, nadškof iz Philadelphije, je dospel danes v Rim iz Združenih držav ter upa ostati tukaj do konsistorija, ki se bo vršil dne 16. decembra. Kardinala Doughertyja so obiskali v hotelu številni visoki prelati, med njimi tudi kardinal Cerretti. Dougherty je naprosil za avdienco pri papežu, ki ga želi videti čimprej.

SOCIJALISTI V COLUMBIJI AKTIVNI

BOGOTA, Colombia, 6. dec. — Revolucionarna socialna stranka je objavila danes tukaj ime svojega predsedniškega kandidata. To se je zgodilo baš ob obletnici, ko so zastrajkali delavci na bananskih nasadih in ko je vojaštvo usmrtilo večje število štrajkarjev. Vlada je odredila podvojeno paznjo, da prepreči možne nered.

NAPAD NA AMERIŠKI KONZULAT

Poljski komunisti so protestirali proti ameriški intervenciji v kitajsko-ruskem sporu. — Policija je razgnala demonstrante.

VARSAVA, Poljska, 6. decembra. Včeraj zvečer je začela skupina komunistov metati kamenje v poslopje tukajšnjega ameriškega generalnega konzulata.

To se je zgodilo po demonstraciji, na kateri so udeleženci protestirali proti Združenim državam, ker so skušale posredovati v rusko-kitajskem sporu.

Komunisti so pobili več šip, predno so jih policisti razgnali.

Demonstranti so oddali tudi več strelcev, pa k sreči ni bil nihče ranjen.

Nadalje skupine komunistov so demonstrirale pred vladnim poslopjem ter pred jetnišnico.

MOSKVA, Rusija, 6. decembra. Uradno glasilo "Izvestja" bi rado izvedelo, zakaj so Združene države baš ta teden nastopile in zakaj so molčale meseca junija, ko je Kitajska zaplenila kitajsko iztočno železnico.

Če je bila akcija Združenih držav posledica enostranske informacije iz kitajskih virov, ker nimajo Združene države nikakih stikov z Rusijo, je ameriška vlada nastopila proti Rusiji ignoratno. Ameriška ni prijateljica Rusije. Združene države so izgubile vsako pravico za posredovanje v rusko-kitajskem sporu.

LINDBERGH ODLETEL. DA IŠČE POSTNEGA PILOTA

CLEVELAND, O., 5. decembra. — Petnajst aeroplanov, kojih nekateri so pilotirani od najslavnejših letalcev, med njimi tudi A. Lindbergha, bo odletelo jutri zjutraj, da poiščejo Thomasa Nelsona, postnega letalca, katerega pogrešajo že izza pondeljka. Iskanje je organiziral danes L. Smith, divizijski manager National Air Transport. \$500 nagrade je bilo razpisanih za onega, ki bo našel letalca.

IZGREDI NA HAITSKEM OTOČJU

Ko je bilo proglašeno vojno pravo, so se uslužbenci carinskega urada nekoliko pomirili.

PORT AU PRINCE, Haiti, 6. dec. Na tukajšnjem otoku so se nitro vrnile normalne razmere, potem ko so ameriške oblasti proglasile vojno-pravo. To je bilo baje potrebno vsled tega, ker so bili trije Amerikanci napadeni tekom izgrede, ki so bili posledica stavke carinskih uslužbencev.

Ceprav je vladal povsod še precejšen nemir, niso kazali nikakih znaki, da bi se obnovili včerajšnji izgredi, ki so se omejevali večinoma na to mesto.

Položaj v notranjosti otoka je še vedno resen.

Neki ameriški zrakoplovec, ki je vprizoril nad otokom poizvedovalni polet, je sporočil, da se je zbralo pri Aux Cayes več tisoč ljudi.

Vladne oblasti so najele stavko-kaze, da nadomestijo stavkarje.

Uslužbenci Narodne banke so proglasili 24-urno simpatijsko stavko.

Ceprav je bojno pravo uveljavljeno že izza podpisane pogodbe leta 1915, v svrhu da se zjamči stabilnost vlade, je poveljnik ameriških čet še poostroil odredbe.

Ko so se pričeli nemiri, je bilo v carinskem uradu aretiranih šestintrideset oseb.

BEOGRAD IMA EPIDEMIO LEGARJA

BEOGRAD, Jugoslavija, 6. dec. — To mesto trpi na ostrem izbruhu legarja. Nekako tristo slučajev je v bolnicah, dočim se jih zdravi na domu nekako enako število bolnikov. Ni za enkrat še znano, na kakšen način se je razpasla bolezen.

POČASČENJE ŠKOFA BRENTA

ŽENEVA, Švica, 6. decembra. — Spominsko ploščo za škofom Henry Brentom so odkrili tukaj. Pomni škof Brent je umrl v Lausanu zadnjega marca in spominsko ploščo so posvetili v navzočnosti številnih Amerikancev ter tudi Angležev.

KITAJCI VALE VSO KRIVDO NA RUSE

Kitaj. poslanik v Washingtonu skuša ovreči rusko trditev, da se Rusi bore le zato, da obranijo same sebe.

WASHINGTON, D. C., 6. dec. — Kitajski poslanik Wu je objavil seznam obdolžitev, s katerimi skuša ovreči rusko trditev, da se morajo Rusi braniti pred Kitajci ob mandžursko-sibirski meji.

Poslanik Wu zatrjuje, da ni noben kitajski vojak stopil na ruska tla. Po njegovem mnenju bi bilo najbolje, da bi kaka nevtralna sila preiskala resničnost njegovih trditev.

Rusija se je že od prvega pričetka posluževala sile, da uravna spor radi kitajske iztočne železnice.

Boljševiki so napadali Kitajce na kopnem, na voji in iz zraka. Vsi ti napadi so se vrli na kitajskem ozemlju.

Kitajci so imeli velike izgube, in tudi civilno prebivalstvo zavojevanega ozemlja je trpelo veliko škodo.

Kitajska vlada pa se je zavedala svojih dolžnosti, ki jih ima, ker je podpisala Kelloggovo vojno pogodbo, ter se je kljub skrajnim provokacijam držala le samoobrambnih odredb.

Kitajsko vojaštvo ni niti v enem slučaju prekorajilo ruske meje. Ker pa izjavljajo sovjeti, da so Kitajci odgovorni za vojno stanje, namerava kitajska vlada imenovati posebno komisijo, ki bo preiskala, kdo je v resnici odgovoren za položaj, ki je zavladal na meji.

Kitajska vlada je pripravljena predložiti celo zadevo nevtralcem kot je to običaj pri miroljubnih uravnava.

Kitajska vlada je bila vedno pripravljena dokazati, da se točno drži Kelloggove protivojne pogodbe, dočim vodi sovjetska vlada proti Kitajski dejansko vojno.

COMM. BYRD BAJE V SLUŽBI ČASOPISJA

Norveški raziskovalec pravi, da ve javnost več o poletu nad Južni tečaj kot pa vesta Byrd in njegov pilot Balchen.

BERLIN, Nemčija, 6. decembra. Znan norveški polarni raziskovalec major Gran je rekel, da je bil polet na Južni tečaj, ki ga je vprizoril commander Richard Byrd vzprijorjen kot senzacija ameriškega časopisja.

Gran ki je spremljal Scotta na njegovih ekspedicijah, na Južni tečaj, je izpremenil svoje urvotno ugotovilo, v katerem je izrazil dvom, da je Byrd poletel preko Južnega tečaja.

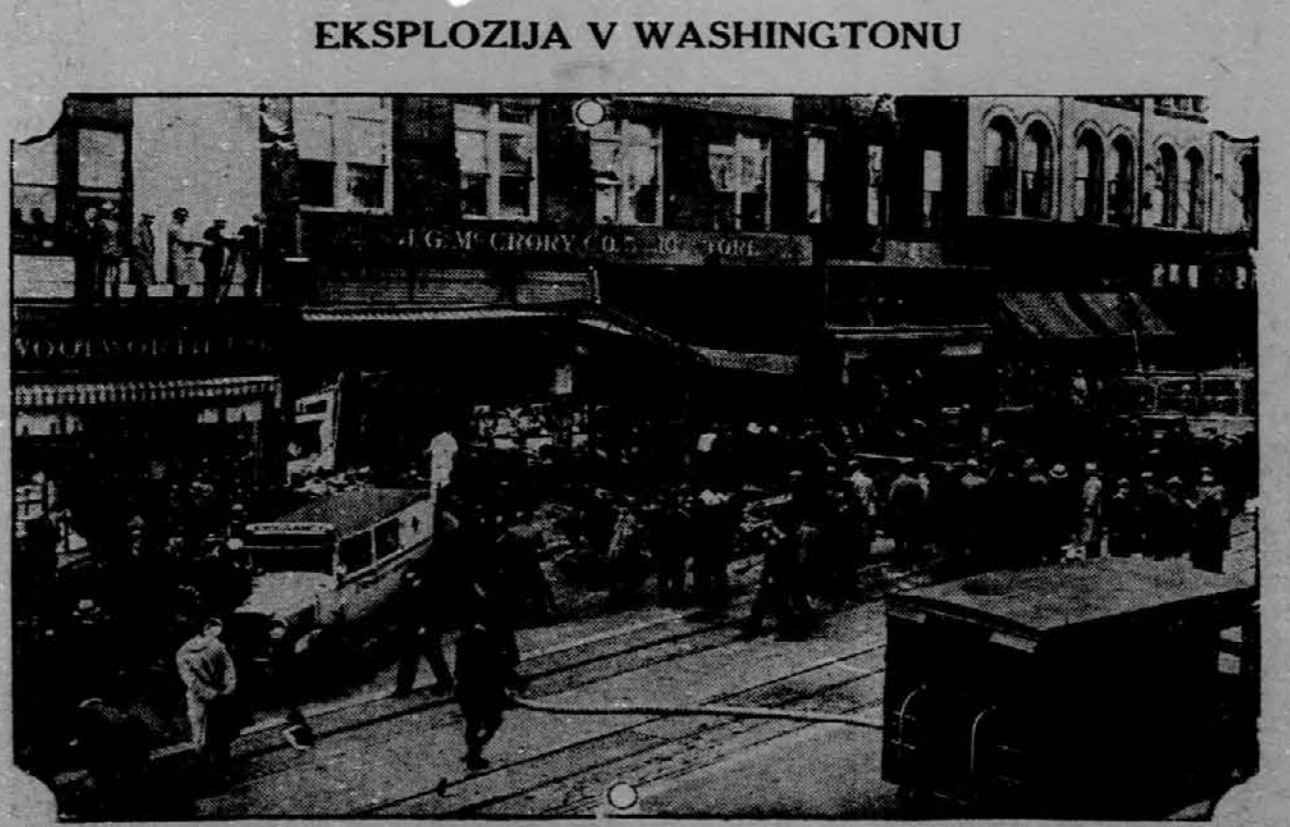
Major Gran pravi: — Prav nič ne dvomim, da je Byrd poletel preko Južnega tečaja. Trdil sem le, da ni poleta pravilno opisal. Polet je bila izredna senzacija za ameriško časopisje. In ker poznam prihodnost ameriškega naroda, moram priznati, da je bil polet potreben.

Pripomniti je treba tudi, da je spremljal Byrda ameriški časniški poročevalec, vsled česar se ni čuditi, da ve ameriška javnost o poletu več kot pa vesta Byrd in njegov pilot Balchen.

PAPEŽ INSPICIRAL MOZAIK

VATIKAN CITY, Vatikan, 6. dec. Papež Pij XI. je obiskal danes vatikanska mozaična dela ter si ogledal dragoceni mozak Breznadežnega spoštja. Katerega sestavljajo za katoliško vseučilišče v Washingtonu. Papež je rekel, da mu stvar zelo ugaja ter je čestital ravnatelju naprav za izvrstno delo. V teku par dni bodo poslali mozaik v Združene države.

Naročite se na "Glas Naroda" — največji slovenski dnevnik v Združenih državah.

Nedavno tega se je pripetila v neki trgovini v Washingtonu, D. C., velika eksplozija, ki je zahtevala več človeških žrtv. Na sliki vidite ognjegase, ki spravljajo ranjence in mrtvece izpod razvalin.

DENARNA NAKAZILA

Za Vaše ravnanje naznanjamo, da izvršujemo nakazila v dinarjih in lirah po sledečem ceniku:

v Jugoslaviji		v Italiji	
Din.		Lir	
500	\$ 9.30	100	\$ 8.75
1,000	\$ 18.40	500	\$ 11.35
2,500	\$ 45.75	500	\$ 16.85
5,000	\$ 90.50	500	\$ 27.40
10,000	\$ 180.00	1000	\$ 54.25

Stranke, ki nam naročajo isplačila v ameriških dolarjih, opozarjamo, da smo vsled sporazuma s našim svesom v starem kraju v stanu znižati pristojbino za taka isplačila od 3% na 2%.

Pristojbina znaša sedaj za izplačila do \$30. — 60c; za \$50 — \$1; za \$100 — \$2; za \$200 — \$4; za \$300 — \$6.

Za isplačila večjih meškov kot goraj navedene, bodisi v dinarjih ali dolarjih dovoljujemo še boljše pogoje. Pri velikih nakazilih priporočamo, da se popreje s nam sporazumete glede načina nakazila.

IZPLAČILA PO POŠTI SO REDNO IZVRŠENA V OČER DO TREN TEDIŃ

NUJNA NAKAZILA IZVRŠUJEMO PO CABLE LETTER LA PRISTOJLINO 75c.

SAKSER STATE BANK

30 COETLANDT STREET, NEW YORK, N. Y.
Telephone: Barclay 0939

"Glas Naroda"

Owned and Published by
SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
(A Corporation)

Frank Sakser, President

Louis Benedik, Treasurer

Place of business of the corporation and addresses of above officers:
316 W. 18th Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

"GLAS NARODA"
(Voice of the People)

Issued Every Day Except Sundays and Holidays.

Za celo leto velja list za Ameriko	Za New York za celo leto	\$7.00
in Kanado	Za pol leta	\$3.50
Za pol leta	Za inozemstvo za celo leto	\$7.00
Za četrt leta	Za pol leta	\$3.50

Subscription Yearly \$6.00.

Advertisement on Agreement.

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvenrednih nedelj in praznikov.

Dopisi brez podpisa in osebnosti se ne priobčujejo. Denar naj se blagovoli pošilja po Money Order. Pri spremembi kraja naročnikov, prosimo, da se nam tudi prejšnje bivališče naznači, da hitreje najdemo naslovnik.

"GLAS NARODA", 216 W. 18th Street, New York, N. Y.
Telephone: Chelsea 3578

DENAR J. R. Z.

V današnji številki objavljamo članek rojaka Franka Vidmarja iz Cicero, Ill., v katerem razpravlja glede denarja, ki so ga darovali rojaki v Sklad J. R. Z.

Rojak Vidmar predlaga glasovanje vseh darovalcev, kam in kako naj se obrne denar ter obenem predlaga, da bi se ga uporabilo v moralno podporo naših zatiranih bratov na Primorskem.

S premoženjem J. R. Z. so upravljali oziroma upravljajo odborniki onih slovenskih organizacij, ki so to akcijo podpirale.

Namen Jugoslovanskega Republičanskega Združenja je bil, propagirati republičansko idejo v Jugoslaviji.

V to svrhu se je nabralo precej tisočakov, toda v Jugoslaviji je nastala povsem drugačna vlada, kot so si jo zamislili voditelji J. R. Z.

Voditelj tega gibanja se je bil podal na stroške J. R. Z. v domovino, da je na licu mesta proučil razmere.

Ugajale so mu tako, da je pozneje sprejel kraljevo službo ter jo še sedaj opravlja.

Ko se je to zgodilo, je J. R. Z. popolnoma grešilo svoj prvotni cilj, in denar je postal na razpolago dobrodelnim in narodnim namenom.

Katerim dobrodelnim in narodnim namenom, pa do sedaj še ni bilo natančno definirano.

Kolikor je nam znano, je med prejemniki edinole glasilo slovenskih socialistov.

Če bo skušal Frank Vidmar izvesti splošno glasovanje vseh darovalcev, bo naletel na velike težkoče.

Še večje težkoče bi pa nastale, če bi javno glasovanje določilo, naj se denar uporabi za podporo naših zatiranih bratov v Primorju.

Materijalno jim s skladom ne moremo pomagati, ker je naših zatiranih bratov preveč, denarja v skladu J. R. Z. pa premalo.

Vsak naš poskus, da se direktno ali indirektno vmešavamo v Mussolinijevo politiko, bi imel za posledico še večje zatiranje slovenskega naroda v Primorju.

Vsi naturalizirani Jugoslavlani v Ameriki, oziroma Amerikanci jugoslovanskega rodu bi ne mogli pripraviti ameriškega državnega departamenta k oficijelnemu posredovanju.

Mussolini je zaenkrat absoluten gospodar v Italiji, in v njegov delokrog se niti jugoslovanska vlada noče vtikati, da bi bila to storiti njena moralna dolžnost, ker so zatirani ljudje na Primorskem Jugoslavlani po krvi, po jeziku in rodu.

V Evropi je društvo za zaščito narodnostnih manjšin.

Slovence zastopa v njem primorski rojak dr. Wilfan, pa jih le zastopa, pomagati jim ne more.

Edinole kak nenadni državni preobrat v Italiji jih za more rešiti.

Mi iz Amerike ne moremo pripravljati tega prevrata. Pripravi in izvrši ga bo italijanski narod, ko se bo naveličal bremen, katera mu Mussolini nalaga.

Te besede naj bodo nekaj komentar k Vidmarjevemu članku.

ORTIZ RUBIO V
ZDRUŽENIH DRŽAVAH

MEXICO CITY, Mehika, 5. dec. Izvoljeni predsednik Pascual Ortiz Rubio se nahaja sedaj že v Združenih državah in tukajšnje politične aktivnosti so za enkrat popolnoma prenehale. Njegovi pristasi se vedno vztrajajo, da ni Ortiz Rubio še izčrpal vseh postavnih virov glede trditve njegovih nasprotnikov, da je zmagal pri volitvah s pomočjo sleparije in pravare.

IZGREDI SOLUNSKIH
DIJAKOV

ATENE, Grška, 6. decembra. — Dijaki solunskega vseučilišča, ki niso zadovoljni z opremo v šolskih sobah, so se oglasili večeraj pri dekani ter zahtevali izboljšanje od oblašt. Potisnili so nazaj orožnike, ki so bili poklicani, da jih razpršijo. Ko končno so morali poklicati celo škadron kavalarije, da je razpršila dijakke.

Iz Slovenije.

Čudna objektivnost.

22-letni delavec Vilko Vreček, stanujoč za gradom, jo je mahal ob poldevetih zvečer po Kapucinski ulici proti kapucinskemu mostu. Spotoma je srečal 50-letnega krošnjarja Majetiča Jakoba z Brega, stopil brez besed proti njemu in ga udaril s pestjo po glavi, da je Majetiču odletel klobuk z glave. V tem je Vilko opazil, da se blizu okoli postave in jo je urnih krač popihal po Savinjskem nabrežju proti Zavedni. Vilku žilica kar ni dala miru in ob pol 12. ponoči se je pojavil pred hišo Miheliča na Bregu. Na cesti je našel novo žrtev v osebi Alojzija Rajniša z Brega. Vilko ga je urno podrl na tla in ga lahko poškodoval. Pri napadu je Rajniš izgubil iz hlačnega žepa 79 Din. Mladi "junak" je po končanem delu pograbil za železno ograjo pred hišo in jo je počel med huroskimi vpitjem in preklinjanjem na vso moč tresti. V tem trenutku je zopet zagledal stražnika in jo pobral po Bregu. Med begom je še naprej kričal in robantal, slednjic pa izginil v temi.

Vilko je tako hudo razgrajal, da so prihajali ljudje preplašeni k oknom. Sedaj bo moral dati odgovor za svoje podvige.

Zopet uboj v Slovenskih goricah.

Ni se še poleglo razburjenje zaradi krvavega dejanja v St. Juriju v Slovenskih goricah, že je bil te dni v Cugetineh izvršen nov zločin.

Ni hudega sluteč je stopil posestnik Fr. Roman, doma iz Ivanjske gorice in oženjen, dne 15. nov. v Liblovo krčmo, kjer je hotel počakati na svojega tovariša, da bi šel z njim domov. V gostilni je bilo več vinjenih domačih fantov, ki so došli takoj pričeli izzivati in ga vprašali, s kakšno pravico si prav za prav upa v njihovo vas.

Rozman jim je pojasnil, da čaka samo na tovariša, s katerim pojde takoj domov.

Toda fantje, med katerimi je bil najbolj korajžen neki Jakob Žebola s Hrabovskega vrha, niso odnehali in so na vsak načrt hoteli z Rozmanom malo poročetati. Zaletili so se proti njemu. Rozman pa je skočil naglo v kot na klop in hotel uiti iz krčme. Fantje pa ga niso pustili, nakar je Rozman prosil gostilničarja, naj jih pomiri. Pa tudi gostilničarjevo prizadevanje je bilo brezuspešno. Ko je hotel Rozman mimo vrat, so mu fantje zastavili pot. V silobranu je potegnil nož iz žepa in začel z njim mahati krog sebe. Zadel je pri tem Žebolo v levo roko, mu prerazal žilo črvenico, poleg tega pa je dobil fant tudi sunek v trebuh. Kljub takojšnji zdravniški pomoči je drugi dan podlegel težki poškodbi. Po krvavem dejanju je Rozman pobegnil, pa so ga že naslednjega dne orožniki od Sv. Trojice prijeli in pripeljali v sodne zapore v S. Lenart.

Krvav pretep v Framu.

17. novembra zvečer so se zbrali pri gostilničarju J. Pliberšku nad Framom vaški fantje in dekleta. Vino jim je kmalu stopilo v glave, začeli so se prerekat in izzivati, beseda je dala besedo, psotka je sledila psotki in končno je nastal splošen pretep, v katerem je bilo sedem oseb ranjenih.

Kolovodje pretepa sta bila menda logar Anton Kukovec, ki je prišel z nabito vojaško puško v gostilno ter opekarniški delavec Ludvik Lešnik iz Silivnice, ki je imel pri sebi bodalo. Oba sta imela s sodiščem, policijo in orožniki že ponovno opravka. Pijani fantje so izgubili vso razsodnost. Med pretepom je nenadoma počil strel iz Kukovecove puške, obenem pa so se zablskali noži, po zraku so frčali stoli in kozarci ženske, zaradi katerih je prepri najbrže nastal, so se prestrašene razbežale iz gostilne, tupatam je dobila kakšna tudi mimgrede udarec po glavi.

Gostilničar Pliberšek je hotel razgrajati pomirili, pa je slabo nalezel. Med splošnem pretepom je dobil 14 sunkov z nožem, oplazil pa ga je tudi strel po glavi. Hudo ranjen je bil nadalje 21-letni posestnik sin Jože Napast iz Ranč, ki ga je nekdo z nožem sunil v levo roko, katero ima tudi prestreljeno. V pretepu je bilo, kakor rečeno, vsega skupaj ranjenih sedem oseb, ki pa so vse zbežale. Samo Napasta in Pliberška so z rešilnim avtom

prepeljali v splošno bolnico v Mariboru. Gostilničarjevo stanje je zelo kritično. Orožniki so aretirali Ludvika Lešnika in ga prepeljali v zapor; izsledili so tudi Antona Kukovca, ki je med prepriom streljal. Izročili so ju sodišču.

Sneg na Pohorju.

Okrog Klopnege vrha in zapadnega dela Pohorja je zapadel precej visok sneg. Okoli zavetišča je zapadel 30 cm visoko, zapadno od tod na tako zvanem pesku pa celo 50 cm.

Napad v Krčevini.

17. novembra zvečer je neznan storilec napadel v Krčevini 22-letnega delavca Ivana Lepunka ter ga sunil z nožem v prsa in ga precej poškodoval. Rešili avto je ranjenega delavca prepeljal b bolnico.

Smrtna kosa.

V Šmarju pri Jelšah je nenadoma preminul v 71. letu starosti dimnikarski mojster Volbenk Šafar. Zjutraj je šel vesel na delo; med izvrševanjem svojega poklica ga je zadela kap in takoj je zatisnil svoje dobre oči za vedno.

V Medvodah je preminul Joško Jesih, veleposestnik, mesar in gostilničar.

TRINERJEV 1930

CARLJIVI STENSKI

KOLEDAR

Slavnost narave je čudovito izražena po slavnem umetniku Alphonse Mucha v njegovem 1930 stenskem koledarju za Trinerjevo grenko vino. Nastane vam pristo dihanje ko ogledujete čudovito, idealno izraženo barv, poetične podlage in izvrstne risbe, kar napravi lep okrasek na steni v vašem domu.

Trinerjevo grenko vino je vredno enake slave, vsled njegove zdravilne možnosti za želodce in je prava sreča za ljudi, ki trpe na želodcu. Preskrbite si naš stenski koledar zaslonj od vašega lekarnarja, ali pa pošljite 10c za poštne stroške na naslov: Joseph Triner Co., Dept. 72, 1333 S. Ashland Ave., Chicago, Ill.

(Adv.)

Dopisi.

Saranac Lake, N. Y.

Iz stare domovine sem dobil poročilo, da je umrl 7. novembra 1929 gospod Franc Mojhen na Podrečju št. 1 pri Domžalah. Bil je pokopan v Dolu 9. novembra 1929. Zapustil je žalujočo ženo Marijo Mojhen in več sinov in hčera.

Pokojniki je imel en valjčni mlin na Podrečju. Bil je zelo poznan po celi Sloveniji, posebno dobro pa okoli Ljubljane. Bil je dober gospodar in dober prijatelj.

Bil je tudi v Ameriki leta 1905 in se je podal zopet domov par let kasneje. Marsikdo iz te okolice se ga gotovo spominja.

Pozdravi!

Frank Birk.

Chicago, Ill.

Dne 1. decembra smo obhajali obletnico osvobođenja in udruženja Jugoslavije. Slavnost se je vršila v Moresen Hotelu, največjem v Michiganu. V dvorani je prostora za tri tisoč oseb in je bilo vse polno. Slovencev se je le malo število udeležilo. Program je bil jako bogat.

Slovenec je zastopal g. Josip Zalar iz Jolietta, glavni tajnik K. S. K. J. in je jako lepo razložil pomen te slavnosti. Želel je, da bi velika Jugoslavija delala na to, da bi se vse naše zaslužnjake brate v Primorje rešilo izpod italijanske jarma. Za to je žel veliki aplavz.

Nastopili so še drugi srbski in hrvatski govorniki.

Potem je bilo petje. Srbska dekleta so bila v narodni noši, kar je še povečalo slavnost.

Zatem se je vršil ples pozno v noč.

Slednjič smo odšli veseli domov v nadi, da se zopet snidemo 1. decembra 1930, ko se bo vršila 12-letnica ujedinenja velike Jugoslavije.

Ker se že božični prazniki približujejo, voščim vsem vesele praznike in pozdravim rojake širom Amerike. Petra Zgaga po povabilu, naj pride enkrat v Chicago, da se osebnostno spoznam z njim. Jaz mislim, da mora imeti jako debelo glavo, ker vedno toliko pogrunta.

Frances Laurich,
zastopnica.

KOLEDARSKE TEŽAVE V
SOVJETSKI RUSIJI

Kakor znano, se na Ruskem postopno uvaja "nepretrgani teden" s 7 delavniki. Od 1. nov. velja v Moskvi za vse državne urade in podružni podpirana gledališča (tudi turoznoke). A vladni odbor za to reformo se še vedno ne more zediniti glede novega koledarja, ki bi zatri vsak spomin na nedeljo. Od kraja je odbor predlagal sledeča imena: zvezda, srp, ključivo, snop, solnce i. dr. (namesto ponedeljka, torika itd.) a predlog je naletel na ogorčen odpor. Organ delavcev — "Trud" vprašuje: "Ali ne bo prebadašči slišati: solnce nam ne sme zasedati, na ta dan smo določili svojo sejo, v zvezdo pa imamo gledališko predstavo itd.?" Razen nesmiselnosti čiviljajo ti stavki pogansko vero v solnce in zvezde. — Isti list predlaga druga, bolj zavedna imena: političan (ponedeljek), vojni dan (torek), dan komunistične omladine (sreda) itd. Večina pa so delavci za to, da bi sploh izgubili dnevi svoje označbe; stare so neumestne, a nove bi povzročile zmedo. Boljše bi bilo pisati in govoriti samo: 16. XI. t. l. ali 1. V. prihodnjega leta! A na ta način bo lahko nastale pomote in ljudstvo sploh ne bo hotelo govoriti samih števk. Zato predlaga v "Trudu" samem neki drugi dopisnik, da bi obdržali dosedanja imena in črtali samo soboto pa nedeljo, ker sta židovski in krščanski praznik. Potem bi imel teden samo pet dni in bi sledil petku vedno takoj ponedeljek.

POTUJOČA UNIVERZA

V Parizu se zdaj mudi na obisku ameriška potujoča univerza. Šteje samo 62 slušateljev, kajti vsak mora plačati po 150.000 Din za šest mesečno potovanje okoli sveta. Sličenega razkošja si ne more vsakdo privoščiti, celo v Dolariji ne. Z dijakli vred potuje 8 profesorjev. En teden si ogledujejo tuje kraje, naslednji teden pa se vršijo predavanja in izpiti. Dijaki so prispeli z železnico in letali iz Bruslja. Za en teden se ustavijo v Grenoblu, kjer bodo imeli predavanja. Odtod potujejo v Napoli in na Grško.

PRVA ŽRTEV

Pariski mestni svet je sklenil imenovati neko prometno ulico po kaplarju Peugeotu, ki je poginil kot prvi francoski vojak na fronti. Peugeot je pri službenem obhodu slučajno prekorajčil nemško mejo in ga je dne 2. avgusta 1914 ustrelil nemški kapitan Mayer. To se je zgodilo 30 ur pred uradno vojno napovedjo.

SAMOMOR IZUMITELJA ČUDAKA

Na Dunaju je izvršil zelo čuden samomor penzionirani strokovni učitelj Karel Czerny, izumitelj "letečega motornega kolesa". Na tla je prožil budiljko, jo naravnal tako, da bi morala zabrniti ob 8. zjutraj, na ključ za navijanje brnilne naprave je pritril kos vrvice, tako da bi se morala med brnenjem navijati na ključ, na drugi konec vrvice je privezal zamašek, ki ga je vtaknil v cev plinske napeljavice, in je legel spat. Naprava je funkcionirala tako dobro, da ga je našel zjutraj neki njegov prijatelj za mrtvega.

Iz poslovnih pisem, ki so jih našli, ni razvidno, kaj ga je gnalo v smrt, bavil pa se je z mislijo na samomor že dolgo let. Hotel ga je izvršiti na ta način, da bi nihče ne našel njegovega trupla, vendar mu je za izvedbo te ideje manjkalo denarja.

Pred smrtjo je uničil vse svoje spise, edino načrte za svoj leteti motor je ostavil družtu, ki je nabila s članskimi prispevki sredstva za dograditev prvega modela in ki mu je bil Czerny predsednik. Že pet in dvajset let se je bavil s tem izumom kot pravi fanatik, a ga ni mogel javno uveljaviti. Izum je obstajal v tem, da bi dal navadnemu motornemu kolesu nekakšno ptičja krila, ki bi se gibala s pomočjo posebnega motorja in dvigala kolo z vozačem vred v zrak.

Na Dunaju je vzbudila njegova stoletna smrt veliko senzacijo, čeprav si je ni želel. Bil je tam namreč precej popularna osebnost.

Peter Zgaga

Dva prijatelja se srečata na ulici.

— Kako se počutiš? — vpraša prvi.

— Hvala, že gre! Postal sem strečen papa.

— Kaj? Čestitam! Kako pa s tvojo ženo?

— Ah, ona se počuti zaenkrat dobro in upam, da ne bo zvedela, da sem papa.

*

— Od kod pa prihajaš pravzaprav, močiček?

— Pametna žena nikoli ne vpraša, kaj počneja njen mož.

— Toda pameten mož sme vprašati, če njegova žena...

— O, draga ženica, pametni mož je se sploh ne ženijo.

*

V družbi nanese pogovor na ljubezen in zakon. Mlad zakonski mož pravi:

— Zaljubljen sem bil v svojo ženo kakor maček, obetaval sem jo kakor metulj v ljubezni sem bil zvest kakor pes, v splošnem pa bedast kakor osel.

*

— Izvolite me ostrici. Ali naj odložim ovrtnik? — je vprašal plesec brivca.

— Seveda gospod, klobuk pa lahko obrzate na glavi. — se je glasil odgovor.

*

V skoro vsakem dopisu citam neumestno opombo: — Pa še zgaga naj pride k nam, da se bomo malo povesečili.

Vabijo me v vse mogoče kraje in prostore.

Ne vem, če delajo to, namenoma ali pa kar tako.

Le redki so pa tisti prijatelji, ki se človeka v sili spominjajo.

Ko o vsem tem premišljam, se mi poraja v duši vprašanje:

— Hej, Zgaga, zakaj te pa ni poletni nihče vabil?

Takrat, ko je bila suša in je vsak skrivaj sodec v najtemnejšem kotu kleti ter ga meril na kapljice?

Lahko je vabil zdaj, ko ga imajo toliko, da jim je v nekem kraju v Downtownu posode zmanjkalo in jim kar v washstubi dovreda.

Lahko je vabil v teh lepih časih, ko pozabijo rojaki, keksen okus ima voda in ko v kleti kozarce z vinom izplakujejo.

Vsa drugačna numara je pa poleti.

Takole julija, začetkom avgusta meseca, ko človeka kar zanaša.

Lahko je, če te po sv. Martinu zanaša, usmiljenja si pa vreden, če te zanaša ob svetem Jakobu.

Kajti o sv. Jakobu ter premetava žela semintja.

Blagor ti, če moreš v največji suši kam pod streho.

Mene je zaneslo v takih trenutkih na Hrib, kjer smo ugibali, kako bo kaj grozde obrodilo, če je boljše belo ali črno, in po čem da bo.

Ugibali smo in gasili žejo z lanskoo kalifornijsko kapljo.

In tako so mi na Hribu nštetokrat pomagali čakati sv. Martina.

Čakali smo ga in čakali in pričakali smo ga. Zato naj jim bo izsrečena prisrečna hvala.

*

To mi je pa povedal neki slovenski gostilničar v Downtonu:

— Biznes je slab, zato ker je bilo grozda dovolj in poceni. Se mi zdi, da bom oštarijo zapri tja do Velike noči.

Pred Veliko nočjo se začno oglašati najprej z praznimi kvarti, potem pa s praznimi galonami. Če bi mogel od Velike noči pa do Mlega Šmarina vsem ustreči, bi lahko dobro pil in jedel, tri sizen za poročeno bi mi ne bilo treba delati in se v stari kraj bi lahko šel pogledat.

*

Italijani imajo odprto leto in dan. In točijo ga leto in dan, ponedelji in ponoči.

Kakšna je tista njihova tvarina, pa dosedaj še ni ugotovila moderna znanost.

Vedno nekoliko motna, posastno močna, toda zdi se mi, da je bolj zlodjem kot pa z grozdem v zlahti.

Vse mogoče stvari vidiš po nekaterih italijanskih prostorih, le tega ne, da bi grozde mastili ali pa prešali.

KNJIGE VODNIKOVE DRUŽBE
za leto 1930

so izšle. Oni, ki so jih prej naročili, so jih dobili direktno od Vodnikove družbe v Ljubljani, mi pa prodajamo zbirko štirih knjig za

\$1.50

KNJIGE SO NASLEDNJE:

VODNIKOVA PRATIKA

vsebuje veliko zanimivosti iz naravoslovja, narodopisa, fizike ter razne dragocene nasvete za hišo in dom.

V BORBI ZA JUGOSLAVIJO

Ta knjiga bo posebno zanimala ameriške Slovence, ker je v nji več zanimivih slik ameriških Jugoslovancev, ki so se med vojno zavzemali za Jugoslavijo.

LECTOV GRAD

— je zanimiva povest mladega pisatelja JUŠA KOZAKA.

ZGREŠENI CILJI

bodo zanimali slehernega čitatelja. Pisatelj Slavko Savinšek je zajel snov za svojo povest globoko iz življenja.

Za \$2

pošljemo slehernemu omenjene štiri knjige in

SLOVENSKO-AMERIKANSKI

KOLEDAR

za leto 1930

ki je letos izredno zanimiv.

KNJIGARNA "GLAS NARODA"

216 West 18 Street

New York, N. Y.

KRATKA DNEVNA ZGODBA

O. L. D'OR:

MADAME DAVIDSONOVA

V petek zvečer prispe iz mesta monsieur Davidson posetit madame Davidsonovo v morskem kopališču na finski obali.

Na mizo pride nadevana ščuka. To je za monsieur Davidsona.

Madame Davidsonova je sicer debela dama, drugače pa izobražena in zato gleda nadevano ščuko zaničljivo. Nji prinese šunke.

Monsieur Davidson čuti že ob pogledu na šunko nepremogljiv odpor. Prizadeva si sploh ne gledati na te "koške prašiče" in vpraša ženo:

— Je to res dobro?

Madame Davidsonova se našoli in odgovori samozavestno:

— Seveda je dobro. Bolje, nego ta tvoja židovska ščuka.

Monsieur Davidson pravi, užaljeno:

— Židovska ščuka! Takole nadevano ščuko so jedli že naši očetje in dedi in kakšne kupčije so sklepali! Moj oče se vedel ni, kaj je šunka, pa je obračal v rokah stotisočake. In les je bil takrat cenejši in dobrih kučij je bilo več. Pri nadevani ščuki se je živelo lažje, nego se živi pri šunki.

Madame Davidsonova molči. Kdo bi se prepiral s takim neizobraženim in zaostalim človekom, kakor je monsieur Davidson!

Sele višnjev kompot je potolažil zakonca.

Madame Davidsonova ne vidi v višnjevem konopitu nobenega greha proti veri očetov. Že pri njegovem dedu rabino so jedli vsak petek pred šabesom višnjev kompot.

Zakonca sta slastno jedla višnje in z nečimernim narodnostnim vprašanjem si nista kvarila apetita.

Po večerji sta odšla zakonca Davidson na vrt. Madame Davidsonova se nenadoma stisne k monsieur Davidsonu, diha mu toplo v obraz in zašepetaje nežno:

— Poljubi me, mili moj!

Monsieur Davidson jo začudeno pogleda.

— Kaj? Kaj praviš?

— Poljubi me, — zašepeta madame Davidsonova znova strastno.

— Poljubiti? Kaj si znorela? — Zda ti diši šunka, zdaj zopet poljubi! Kdo je pa še šlišal, da bi pošten žid kar tebi nič menič nič začel poljubljati ženo pri belem dnevu?

— Prvič zda ti beli dan, temveč bela noč, — pravi srdito.

— No torej pri beli noči.

— A drugič: vsi izobraženi možje poljubujejo svoje žene. Tamele nasproti nam stanuje nekak umetnik, za nami pa provizor iz lekarne. In da vidiš, kako ti oba poljubljata svoje žene! Provizor pokliče vsako minuto ženo in ji pritisne poljub. A ta umetnik, ta je šele tič.

Skoro bi lahko rekla, da se od ust svoje žene sploh ne odtrga. Vidiš, to so izobraženi ljudje. Ti razumejo, kako in kaj je treba, če je človek v kopališču.

Monsieur Davidson skomigne z rameni.

— To so lepe reči! Človek prispe iz mesta utrujen in vesel, da si ob morju odpočije, a tu imaš! Tu ga čaka nova muka... ženo naj poljubljaj. Ne, pa naj bo.

— Danes sem se kopala, da je bilo veselo, — pravi s pritajenim glasom. — Voda ima 19 stopinj Reamura. Od sile je topla.

Monsieur Davidson molči. Ta "Reonir" v ženi izgovarjavi mu ne ugaja. Vsak dan je bolj izobražena, kmalu se ne bo več brigala za gospodinjstvo.

Madame Davidsonova pa nadaljuje:

— Tu se kopljejo vsi na plaži.

— A kje se kopljejo židi?

— Židi tudi na plaži. Tu ni nobenega judofobstva.

— Kako? Židi tudi? Koliko procentov jih pa puste tja?

Moževa vprašanja so madame Davidsonovi neprijetna.

Vedno imaš v glavi same procente... Tu je izobražena družba, tu rasihih predhodkov ne poznajo, med židom in nežidom ne delajo nobene razlike.

Monsieur Davidson maje z glavo. Je izkušen žid, preživel je na svetu že nad štirideset let in ve, da na vsem svetu ni kotička, kjer bi ne delali razlike med židom in nežidom in kjer bi ne veljala procentna norma. Vendar pa noče dražiti žene, noče se z njo prepirati takoj prvi večer.

Madame Davidsonova pa čuti njegove očitke tudi brez besed in zato zagodrnja srdito:

Vsi se kopljejo v kostumih.

— Kaj praviš? V kostumih? Torej v suknjičih in hlačah.

— Bože moj, kako si zabiti! Saj so vendar posebni kostumi za gospode in posebni za dame. Tole tu ostane golo.

Madame Davidsonova pokaže, kje vse ostane človek nag.

— Saj se kopljejo gospodje in dame skupaj.

— In ti se tudi koplješ?

— Seveda. Kaj sem slabša od drugih? Lekarnarjeva se koplje, umetnikova žena se koplje in tudi zdravnikova. Zdravnik bo že vedel, kaj se sme in kaj ne. Če zdravnik dovoli svoji ženi kopati se z moškimi, bo to pač potrebno za zdravje.

— Hm... hm... maje monsieur Davidson z glavo, madame Davidsonova pa nadaljuje:

— Po kopanju pa sedimo na obali. Prihaja mlad gospod, pesnik je in zato piše verz. Obeduje in piše verz, večerja in zopet piše verz. Celo ponoči jih piše...

— A kaj počneja sicer?

— Saj ti pravim, da piše verz.

— To sem že šlišal. Toda vprašam te od česa živi... Morda kupčije v lesom ali pšenici. Verzov vendar ne more nakladati na vagona. Pa tudi če bi jih, kam naj jih pošlje?

— Ničesar ne razumeš. Verzi se tiskajo v novinah in zato se plača.

A njegovi verzi so vsi na ljubezen.

Začenjajo se z ljubeznijo in končajo z ljubeznijo.

— Aha, torej trguje z ljubeznijo! Gotovo mnogo zasluži, a?

— Ne vem. Nisem ga vprašala, očitvidno pa zasluži več kakor ti. Da vidiš, kako se oblači! Včeraj ti pride k meni in pravi: "V vaših očeh se zrcali solnce!"

Monsieur Davidson naenkrat prebledi, zgrabi ženo za roko in vzklíkne:

— Pokaži svoje prstane!

— Evo jih. Sešest jih, če hočeš! Monsieur Davidson je sešel prstane svoje žene in tudi briljante je sešel. Potem se je pomiril in vprašal:

— A kje imaš zlato uro?

— Ostala je v spalnici na umivalniku. Lahko greš pogledat.

Madame Davidsonova vstane in odide demonstrativno na verando.

Drugi dan je bil soparen. Monsieur Davidson je dolgo kljuboval vročini, toda popoldne ni mogel več vzdržati. Vzel je rjuho in milo in se je šel kopat v morje.

Madame Davidsonova je odšla davno pred njim.

— Šla se je nadihat svežega zraka, — je pomislil Davidson.

Zenske imajo rade to.

Dostojanstveno je prikorakal monsieur Davidson na plažo, toda komaj je prišel, se je obrnil in zdiral nazaj, kakor da ga pičil srčen.

Ljudje so se spočetka čudili, potem je pa nekdo zakričal:

— Rjuho je ukradel. Primité ga! Več fantičev se je pognalo za njim. Kmalu so ga dohiteli in vprašali:

— Zakaj tako bežite?

— Pustite me! — je zastokal monsieur Davidson, — pustite me, a sami ne hodite tja. Tam se poljubljata mož in žena.

Fantiči so počili v smeh. Eden se je prijel za trebuh in dejal:

— Ha, ha! To bo gotovo madame Davidsonova s pesnikom. Ta dva se po cele dneve kljunčkata tam na obali.

Monsieur Davidson se je ustavil in vprašal z drhtečim glasom:

— Kaj ste rekli? Madame Davidsonova? Moja žena?

Fantiči so se še glasneje zasmejali.

— Kaj je niste spoznali? Ta je pa dobra! Ha-ha-ha!

Monsieur Davidson je krenil naravnost domov.

Lahko bi jim samo povedal pesniško legendo o očetu Abrahamu, ki je vse dolgo življenje samo enkrat, in še to slučajno videl obraz svoje lepe Sare, toda čemu bi jim pravil to?

Ves potr se je vrnil monsieur Davidson domov, a v nedeljo zjutraj je madame Davidsonova vsa objokana pospravljala svoje stvari.

Dva Finca sta nosila njene kovčge in košare na voz pred vrati. Na vse prošnje, naj ji ne dela te sramote, naj ostane v vili vsaj do konca julija, je monsieur Davidson osorno odgovarjal:

— Dovolj je tega! Aristokrata nočem več igrati! Ne potrebujem vile, ne šunke, ne pesnikov! Sem pravoveren žid in žid ostanem.

Debele solze so tekale po licih madame Davidsonove. Otirala jih je prdno z leve roko. Desnice si namreč ni upala dvigniti, da bi monsieur Davidson slučajno ne upazil, da nima zlate zapestnice z rubini — njegovega darila k prvi obletnici poroke zakoncev Davidsonovih.

Farasova maščevanje.

Londonski listi se bavijo ponovno s tajnimi Tutankamnovima groba in poročajo, da je umrla deveta oseba, ki se je bila udeležila izkopavanja v Dolini kraljev. To je bivši tajnik Carterjeve ekspedicije Richard Bethell.

V pričakovanju zime.

Pariški magistrat je dal pozlatiti bronaste kipe na trgu Concorde. Pričakuje se, huda zima in strokovnjaki so izjavili, da bo to najbolj obvarovalo kovino pred mrzom.

Prispevateljem za J. R. Z.

Na prošnjo Stokovne zveze rudarjev iz Zabukovca pri Celju, ki je bila priobčena pred nekaj tedni v "Prosveti", sem pisal v "Svobodni" dopis, v katerem sem priporočal, da bi se preostali denar nekdanjega Jugoslovanskega republiškega združenja porabil v pomoč zatiranih goriških Slovencev. Odgovorni faktorji, to je odbor treh članov od SNPJ in treh od JSZ se na priporočilo niso odzvali, le sugestijo je bilo slišati, da bi bilo najbolje, če bi tisti, ki so prispevali za JRZ ter so še med nami, glasovali, kaj naj se naredi z dotičnim denarjem. Veliko je bilo že zabavljanja, da se denar ne porablja za svrhu, v katero je bil nabrahan, posebno zabavljanja, da o brestih od preostale glavnice v "Proletarec" (s čemur se tudi sam ne strinjam), zato je potrebno, da se vprašanje enkrat reši in da se sliši glas tistih, ki smo prispevali in delovali za JRZ. Zda preostali kapital upravlja samo SNPJ in JSZ, a prispevatelji so bili od skor vseh organizacij Slovencev v Ameriki. Zakaj še drugi nimajo glasu zraven?

Ne bom kritiziral prizadetih faktorjev, ki bi bili dolžni dogovoriti na priporočila, ker vem, zakaj molče. Njim je najbolj drago, da se o JRZ sploh ne govori nič in da ima koristi od preostalega "Proletarec". Tam, kjer je pomoč res potrebna in kjer se vsaj delno gre za to, za kar je bil denar nabrahan — to je za svobodno naših rojakov v domovini, pa ne marajo nič slišati.

Rojaki, ki smo prispevali in žrtvovali za JRZ, uvedemo res glasovanje. Pokažimo, da se ogromna večina tistih, ki so prispevali in bili najbolj aktivni, ne strinja z manipuliranjem JRZ premoženja. Če odgovorni faktorji molče, bomo mi spregovorili dovolj glasno, da bomo denar šel tja, kamor spada, oziroma, da se bo izvršila volja rojakov, ki smo prispevali.

Vsi vemo, kolikšno je trpljenje naših rojakov na Primorskem. Aretacije so sedaj tako številne kot mulokdaj prej. Ljudje so preganjani, morajo od hiše in od svojih družin v pregnanstvo. Ne samo to, nad ljudmi, ki so čisto nedolžni, fašistiška vlada se znesne s smrtno kaznijo. Koliko bo naš odziv za legal, še ne vemo, ali dajmo svojim vsaj razumeti, da smo z njimi združeni in sram. Pišajo, da bi se radi obrnili do Lige narodov, na zunanji svet s spisi in zastopniki, ki bodo na pristopnem mestu razkrinkali sedanje zatiranje Slovencev po fašistiški tiraniji. To jih bo stalo denar. Lahko jim pomagamo, če je hočemo. Boljše tudi ne moremo storiti, kakor da takoj podvzamemo akcijo in spravimo odgovorne faktorje tako daleč, da bodo morali denar, ki je še preostal, poslati rojakom v domovino za njih akcijo za svobodo, ker v to svrhu smo denar zbirali.

Frank Vidmar,
Cicero, III.

Pismo iz Julijske krajine.

Trst, 22. novembra.

"Circolo del Commercio" v Trstu, to je staro društvo, katero se je prej imenovalo "Associazione dei Commercialisti" in je imelo svoj sedež v poslopju "Tergeteste", je razpuščeno. Prefektura obdoljuje društvo, da je nadaljevalo svoje delovanje v zvezi izpremembi imena in navzlic modifikacijam v pravilih po predvornih kriterijih, posebno na trgovskem polju, ki so v nasprotju z direktivami fašističnega režima. Za varstvo interesov trgovine in trgovcev obstoji rašiščna deželna zveza trgovcev, zato je odveč v vsako drugo trgovsko združenje. "Circolo" so posejali elementi dyomiljive politične zvestosti in redke trgovske tenkovstnosti. "Popolo" pravi, da so ti ljudje radi govorili o težkočah, o krizi in o potrebi rešitve Trsta iz sedanjega položaja, na kar opozarja Tržačani, da "koraka asimilacija svojo dolženo pot in povsodi, kjer bo zadel na odmor, bo potreba malo kirurgije. Vse, kar je anahronistično in kar nasprotuje realnosti, bo izginilo."

"Stelvio" je znova mučno razdražil živce Tržačanom. Vladni načelnik je ukazal inž. Fabbriju, da naj se takoj zopet loti študija načrtov za predor "Stilfserjocha", ki odpre v Italijo pot v Srednjo Evropo. Ta zveza, za katero se ogreva Mussolini že več let, bi koristila posebno Genovi in bi oskodovala Trst v trgovskem in turističnem prometu iz zaledja gotovo izredno občutno. O načrtih so pisali tržaški listi v zadnjih letih zelo izčrpno in se zavzemali za predelsko železnico. Milanska poročila pravijo, da se je Duce odločil za izvedbo predora "Stelvio". Tržaški tisk je pozabil na Predel in govori le o alpskem prebitju, ki bo "velikansko delo, vredno nove Italije".

Slovenska inavguracija akademskega leta na univerzi trgovskih ved v Trstu se je izvršila 17. nov. Lani je bilo vpisanih visokošolcev 848, med njimi 55 inozemcev. Promociji za doktorje trgovskih ved je bilo 40. Rektor Morpurgo je v svojem govoru izrekel bojazni, da bo univerzi vedno bolj primanjlovalo sposobnih učnih moči. Sličnih zavodov je v kraljestvu precej, učiteljskih kandidatov malo. Problem je posebno težak za mlado tržaško univerzo ob meji. Prva leta je vse drlo v Trst, pa so vsi hitro odšli na boljše plačana mesta.

Na tržaškem municipiju je bilo posvetovanje, s kakim dobrodelnim činom naj se proslavi poroka prestolonaslednika. Predlagala se je zgradba zavetišča za bolhne tržaške otroke, ki bi se postavilo na primerem kraju na Krasu. Koliko bi trebalo nabrati denarja v to svrhu? Pretekli Porto je odgovoril, da se ne more določiti višina vsote, katere bitnost je odvisna bolj kot vse drugo od čustva udanosti svojci hiši in dinastiji s strani Tržačanov.

bodo naših rojakov v domovini, pa ne marajo nič slišati.

Rojaki, ki smo prispevali in žrtvovali za JRZ, uvedemo res glasovanje. Pokažimo, da se ogromna večina tistih, ki so prispevali in bili najbolj aktivni, ne strinja z manipuliranjem JRZ premoženja. Če odgovorni faktorji molče, bomo mi spregovorili dovolj glasno, da bomo denar šel tja, kamor spada, oziroma, da se bo izvršila volja rojakov, ki smo prispevali.

Vsi vemo, kolikšno je trpljenje naših rojakov na Primorskem. Aretacije so sedaj tako številne kot mulokdaj prej. Ljudje so preganjani, morajo od hiše in od svojih družin v pregnanstvo. Ne samo to, nad ljudmi, ki so čisto nedolžni, fašistiška vlada se znesne s smrtno kaznijo. Koliko bo naš odziv za legal, še ne vemo, ali dajmo svojim vsaj razumeti, da smo z njimi združeni in sram. Pišajo, da bi se radi obrnili do Lige narodov, na zunanji svet s spisi in zastopniki, ki bodo na pristopnem mestu razkrinkali sedanje zatiranje Slovencev po fašistiški tiraniji. To jih bo stalo denar. Lahko jim pomagamo, če je hočemo. Boljše tudi ne moremo storiti, kakor da takoj podvzamemo akcijo in spravimo odgovorne faktorje tako daleč, da bodo morali denar, ki je še preostal, poslati rojakom v domovino za njih akcijo za svobodo, ker v to svrhu smo denar zbirali.

Frank Vidmar,
Cicero, III.

ZANIMIVI in KORISTNI PODATKI

FOREIGN LANGUAGE INFORMATION SERVICE—Jugoslav Bureau

KDO JE "NEIZURJEN DELAVEC"?

Ekonometri in statističarji delijo delavce v "izurjene" (skilled) in "neizurjene" (unskilled), boljše bi se reklo v strokovne in navadne delavce. Ali dandanes je jako težko najti mejno črto med tema dvema skupinama. V kolikor se tice zveznega urada za delavske statistike (U. S. Bureau of Labor Statistics), neizurjenih delavcev sploh ni. Ta urad vedno razrejuje delavce po delu, ki ga izvajajo, ne pa po izurjenosti v tem delu.

Saj tudi človek, ki le dela s svojimi rokami v najbolj ponižni službi, pridobiva gotovo izurjenost, ko vrši nekoliko časa to delo. Vdkdo lahko goni samokolnico, ali ne vsak človek zna spretno rokovočiti na vozček po ozkem jeklenem tramu nebotičnika tekoma njegove gradnje.

Farmarji so dostikrat klasificirani kot "neizurjeni delavci". Ali na tisoče ljudi ne bi znali kako skrbeti na farmi.

Ravnatoko mož, ki vstopi v avtomobilsko tovarno, da vrši stanovalito delo ob stroju, ni ravno tako izdaten kot oni, ki ima že dolgo izkušnjo. Jarkokop postaje izurjen na svojem delu in ravno tako delavec na železniški progi.

Industrije pa priznavajo razlike med neizurjenimi in izurjenimi delavci. Nekje je to razvidno iz okolščine, da mora izurjeni delavec zaračunati kot vajenec ob nizki plači. Ta

navada ni toliko v praksi v tej deželi, kakor v Evropi, kjer mora vajenec dostikrat služiti pet ali šest let, predno postane popoln rokodelce.

Stvar je tukaj še bolj komplicirana po okolnosti, da delavec, ki vrši gotovo delo, se v nekaterih industrijah klasificira kot "neizurjen", čeim, ako vrši isto delo v drugi industriji, utegne biti naveden kot "izurjen delavec". Na Jugu se črne dostikrat naziva "navaden delavec", dočim belokozec, ki vrši isto delo, je naveden kot "strokoven delavec".

V splošnem je razmerje nepismenosti večje med manj izurjenimi delavci. Človek z boljšo izobrazbo navadno najde boljše delo. Dogaja se pa v nekaterih slučajih, da tak takozvani neizurjen delavec ima več zasluzka kot izurjen delavec. To velja zlasti glede nevarnih strokov, kot pri delavcih v odvodnih kanalih in predorih pod vodo. V splošnem pa so merde tem večje, čim bolj izurjeno delo.

Delavci, navadno navedeni kot neizurjeni, so v glavnem zaposleni v premogovnikih, jekelnah in železarnah, pri gradnjah, na železniških progah, na farmah in v vsaki industriji, ki potrebuje delo človeških rok. Zenske v tem razredu najdejo delo kot hišne dostikrat v predilnicah.

NADVLADA AMERIŠKEGA BOMBAŽA UTEGNE KONČATI.

Bombaž se vedno kraljuje na Jugu, ali njegov prestol se nekoliko majo pod njim in v par letih utegne biti prisiljen pripoznati sovladu drugih mladih "kraljev" bombaža, ki rastejo drugod po svetu. To je zmo proročevanja prof. Earl C. Case, univerze Cincinnati.

Isti činitelji, ki so prispevali k temu, da je južni del Združenih držav postal glavna pokrajina na svetu za pridelovanje bombaža, prispevajo sedaj k zmanjšanju njegove svetovnega gospodstva in k razvoju tekmojočih bombažnih pokrajin. Ameriški "bombažni pas" (cotton belt) je kompaktna skupina redovite zemlje s podnebjem, ki se jako podaja za rast bombaža. Ali redovitost prsti pojema, in podnebeje je bilo ravno tako ugodno za razvoj sovražnikov bombaža, — boll weevil in drugih žuželk — kakor bombaž sam. Slabe letine pridelaveja vso pokrajino in utegnajo skriti pridelek na polovico, kajti ves pridelek je ena celota. Bombažne pokrajine drugod po svetu pa večinoma niso prizadete, ako neke bombažna letina trpi, ker so tako raztresene v manjše in oddaljene skupine.

Druga okolščina, ki ogroža nadvlado ameriškega bombaža, je porast strokov bombažnih poljedelskih delavcev. Dasi črnci in "siromašni beleci" Juga so najslabše plačani izmed vseh poljedelskih delavcev v Združenih državah, njihova mezda je vendar nekoliko višja kot ona delavcev na bombaževiščih Južne Amerike, Indije, Egipta, Sudana in Kitajske. In preseljevanje črncev proti severu k se stalno vrši, odkar je priseljeniski zakon zapri duri neizurjenim delavcem Evrope, vedno bolj zmanjšuje zalogo črnih poljedelskih delavcev na Jugu.

Britanski pridelci in tkalci bombaževine nočejo več, kakor se zdi, biti

popolnoma odvisni od ameriškega bombaža in se prizadevajo, da se jim več bombaža prideluje v mejah britanskega imperija. Tekom zadnjih let so nastala nova bombaževišča v Indiji, Sudanu in Tanganiki. Tudi egiptška bombaževišča so več ali manj v angleških rokah. Južno-ameriške dežele, zlasti Brazil in Argentina, se jako prizadevajo, da postanejo vsaj deloma neodvisne, kar se tiče zaloge bombaža. To vse seveda vpliva na nadvlado ameriškega bombaža.

Kitajsko, ki je eno izmed največjih bombažnih tržišč na svetu, sedaj prideluje velik del bombaža nižje vrste. Prof. Case je mnenja, da kitajski kmet, ki je drugače največji konservativec na svetu, utegne s časom izboljšati svoje poljedelske metode in uvesti moderni način pridelovanja. Ko se to zgodi, bo Kitajsko potrebovalo veliko manj bombaža iz tujih dežel.

CENA

DR. KERNOVEGA BERILA
JE ZNIZANA

Angleško-slovensko
Berilo

(ENGLISH SLOVENE READER)

Stane samo

\$2.—

Naročite ga pri

KNJIGARNI 'GLAS NARODA'

216 West 18 Street
New York City

Božična nakazila

ZA VAŠE

sorodnike v domovini.

Priporočamo Vam, da nam Vašo letošnjo denarno pošiljatev naročite čim prej, in sicer iz dveh razlogov:

PRVIČ: želimo, da se denar izplača prejemnikom vsaj en teden pred prazniki. To je mogoče le tedaj, če nam naročite nakazilo že pred koncem novembra.

DRUGIČ: želimo Vam računati dinarje še po naši sedanjni ceni. Pred kratkim se je začela nakupna cena dinarjev nekoliko dvigati ter je mogoče, da bomo primerani povisali tudi svojo prodajno ceno. Sicer se pa nadamo, da bomo lahko ostali pri sedanjni ceni dokler nismo večino božičnih nakazil oddali.

KER SMO NAJBOLJE PRIPRAVLJENI ZA TOČNO IZVRŠEVANJE VAŠIH NAROČIL, VAS PROSIMO, DA ISTA POŠLJETE NA

SAKSER STATE BANK

82 Cortlandt Street

New York, N. Y.

Mali Oglasi
imajo velik uspeh

Prepričajte se!

PRO DAM
NOVO ZIDANO HIŠO V INDUSTRIJSKEM TRGU DOMŽALAH, SLOVENIJA. — Visokopritlična hiša ima 3 sobe, kuhinjo, klet, zgoraj 2 sobi s kuhinjo, zidano drvarnico. Hiša je prosta 12 let vsakega davka. Poleg hiše novozidana enonadstropna stavba, pripravna za dvoje stanovanj ali vsako rokodelsko in strojno obrt. — Okoli hiše je circa 200 kv. m sadnega vrta. — Cena je 200.000 dinarjev. — Natančnejše pogoje stavi lastnik hiše: Alojzij Fraprotin, Domžale, Slovenija. (2x 6&7)

ISČE SE
IZVEŽBANA KUHARICA ZA VODSTVO RESTAVRACI

MAŠČEVALNA LJUBEZEN

Francoski spisal Georges Ohnet.

Za Glas Naroda priredil G. P.

(Nadaljevanje.)

— Če bi predložili to vprašanje Valanconu, sem prepričana, da bi rajše imel, če bi ga varala kot da bi ga zapustila, seveda, da bi ničesar ne vedel o tem. Kar pa se tiče mene, imam, hvala Bogu, zelo malo temperamenta, da bi mogla vprašati, kakšne lastnosti bi moral imeti človek, radi katerega bi lahko varala svojega moža. Ah, moj Bog! Zrtvovati samo sebe, da nudim zapeljivcu užitek, ki bi mi ne delal gotovo nikakega veselja! In vendar se to lahko zgodi in sicer imam pred seboj najboljšo vseh prijateljic, katero sem krvavo pogrešala, odkar je izginila!

Tedaj jo je prišla Anina ter jo poljubila na lica.

— Torej ničesar ne obžaluješ? — je vprašala zopet ter postala naenkrat bolj resna.

— Da, obžalujem, da sem storila hudo svojemu možu!

— Da, to je vsprico danih okoliščin neizogibno! A vaš Andrej... Priporočite mi nekoliko o tem mlademu kavalirju! Ničesar ne morem za to, a si ga ne morem drugače predstavljati kot v kostumu kralja Karola I.!

— On je napram meni skrajno ljubeznjiv!

— To je že nekoliko! Konečno pa ne morete porabiti vsega časa s tem, da si pravita uljudnosti! In vi sama? Življenje je tako dolgo, če se ga porabi brez namena! Da se ljubi, je končno le pridatek! Jaz vem o sami sebi, da bi najino skupno življenje zelo trpelo, če bi preživela ravno deset zaporednih ur v njegovi delavnici, čeprav je on mož, s katerim je mogoče izhajati!

— Morda sva drug drugemu vse in raditega se nisima mogla naveličiti drug drugega.

— Občudovanja vredno! Skoro vam že zavidam! V strasti mora tisti torej čudovita snov, katere ne spozna navadni ljudje? To je eno pojasnilo za številne sklepe, ki bi mi drlač ostali nepojasnjivi! Ta vrsta ljubezni je tako mogočna, da je neobhodno potrebna za življenje!

Vstala je, ugasnila ogenj v samovarju, nalila čašo čaja ter vprašala povsem mirno, obrnjena proti Anini:

— Ali želite kapljico smetane?

Nato je poslušala še samo sebe, pustila, kot v zmedbi pogovor, katerega je vodila preje.

— Valancon dela neizmerno, odkar sva tukaj, — je pripovedovala, ko je sedla poleg prijateljice. — Napravil je že par zavojevanj med tukajšnjimi Amerikankami, — ki hočejo imeti vse njegove portrete. Med njimi so mične, mlade dame, — pozneje vam bom pokazala njegove ateljeje.

V istem trenutku so se odprla vrata in plavalas deček, star kake tri leta je prišel noter. Ob pogledu na gosta je prišel v zadrego ter rekel z glasom, na katerem se je slišalo, da skriva zadrego:

— Prišel sem domov, mama!...

— Ali je bilo lepo zunaj? Kje pa ste bili?

— Do vodnega gradu, mama!

— Želi gospej Trelaurier dober dan!

Deček je ponudil Anini lice v poljub in madama Valancon je rekla:

— Moj gospod sin!

Nato pa je dostavila:

— Ali hočeš potice, Peter?

— Imel sem že južno, mama.

— Dobro. Pojdi na vrt in bodi zelo pridni!

Fant je odskakal ven.

Geraldina je zrla za njim, nakar je rekla, zelo resno:

— Otrok je, za kar je najti pojasnilo za številne odpovedi. Vi, moja ljuba, nimate nikakega in vaše življenje je drugače določila. Če bi morali pustiti tukaj takega majhnega paglavca, bi gotovo ne odpotovali... Tak otrok tvori čudovito protitež proti fantastičnim napadom...

Oči Anine so bile polne solza.

— Vi ste srečna mati ter dobra žena, Geraldina. Uživate srečo in pustite tudi druge uživati isto srečo.

— Ah — je vzkliznila Geraldina vzhiceno. — Konečno se udajate! Odkar sva skupaj, mi niste privoščili niti ene prijazne besede. S tem pa me ne zmotite. Jaz čitam v vašem srcu! Iz ponosa hočete igrati srečno!

— Ne, ne! — je zagotovila Anina s smehljajočo se odločnostjo. — Vi ste sedaj v zmoti, draga! Ob pogledu na krasnega otroka, katerega vam morajo zavidati vse ženske, sem postala zelo mehka in drugega pomena ne smete podtikavati mojim besedam. Jaz ne vzamem ničesar nazaj in vi si ne smete domišljati, da stoji z menoj kaj drugače.

Dvignila se je, položila ovratnik krog vratu ter obesila pajčolan. Geraldina jo je pri tem ostro opazovala.

— Zelo me veseli, da sem vas srečala. Dobro mi je storilo pomenkovati se par minut o starih časih. Prišla bom zopet...

— Sedaj je vrsta na meni, da vas obiščem. Kje stanujete?

— Na cesti v Villafranca, vilo imenujejo "Angleško vilo".

— Mi je dobro znano. Kdaj vas dobim?

— Ves dan. Če grem ven, napravim le majhen izprehod po gozdu, ki obdaja našo vilo kot park in kjer me boste prav lahko dobili...

— In če bi privedla s seboj Valancona?

— Dobrodošel mi bo!

— Torej na skorajšnje svidenje!

Ko je prišel Andrej zvečer k večerji, mu je rekla Anina, tako mi mogre:

— Danes sem bila v mestu, da oskrbim par stvari. Pri tem sem slučajno tudi srečala gospo Valancon... Ali si vedel, da je Valancon tukaj?

Andrej je prišel v zadrego.

— Da... Pred par dnevi sem čul o njem... Slišal sem, da igra glavno vlogo pri vrtni veselici, o kateri si govorila. Če si se sploh odločila prisostvovati slovesnosti, bi bilo srečanje z nekdanjo prijateljico neizogibno. Kako se je obnašala gospa Valancon?

— Izvanredno ljubeznjivo!

— Zares? To je dobro.

— Ali si se bal?

— Valancon je prišel k meni kot priča Trelaurierja in meni se je zdelo, da bi bilo pač mogoče, da bi njegova žena zavzela proti tebi stališče... Prijetno je slišati, da ni tako. Gospa Valancon je razvnetega klepetulja najslabše vrste in ker ji ni moglo zapreti ust, je prijetno slišati, če uživa človek njene simpatije. Kar se tiče Valancona, je zelo pošten človek ter ne mislim, da ima preveč simpatij zame... Pa kaj mi je na tem? Če so le dobro naklonjeni tebi!

— Jaz mislim, da me bo obiskal s svojo ženo...

Andrej je namrdil usta ter rekel s prisiljeno ljubeznjivostjo:

— Ti si vladarica hiše... Vsi tvoji prijatelji so lahko prepričani, da bodo prijazno sprejeti...

Nato se je delal, kot da posveča dnevniku največjo pozornost ter ni več odprl ust.

(Dalje prihodnjik.)

Smola mladega parčka.

LJUBLJANA, 19. nov.

Na jugozapadnem koncu mesta imajo svojo senzacijo. Senzacija, ki je v bistvu nekoliko nerodna, se je porodila v takih okoliščinah, da so prišli na račun tudi tisti, ki se radi smejejo in ki privoščijo zadrege tudi nedolžnim ljudem.

Včeraj je zagnal neki detektiv, da je prišla v Ljubljano neka ženska iz Savinjske doline ter iskala naslov neke ženske, ki se peča s posli, ki si jih sme dovoliti le zdravnik in še ta le v izjemnih primerih. Detektiv jo je mahnil za žensko in ujel obe v hiši tako rekoč inflagranti.

Tukajle bi se stvar že lahko nehala in bi bilo treba le še zapisati, da je morala ženska s Štajerske iskati zaradi nerodnosti mazačke hitre pomoči v bolnici, mazačko pa so spravili v zapor. V jedru je stvar tudi res tako izpadla, le da so se tu pridružile še razne druge žrtve.

"Tako, tako," je menil detektiv. "Vedno dosti posla?" je še pristavil. Tisti hip je zagledal skozi okna prihajati čez vrt do hiše mlad par. "Aha, ta dva gotovo tudi iščeta vašo pomoč!" se je okrenil do mazaške in pomežiknil. Naslednji trenutek je bil že v veži in na pragu. Onima zunaj je samo pomignil, pa sta bila že v veži. Hitro je zaprl vrata za njima in oba sta se naenkrat znašla pred detektivom, o katerem pa nista vedela, kdo je. Jel ju je zasliševati in govoriti tako čudne stvari... Prav res ga nista razumela.

"Sploh ne vem, zakaj gre," se je čudil on.

"Take stvari me še na misel niso hodile," se je branila ona.

"Nak, ne verjamem!" je vztrajal detektiv. Čez dobro uro se je ustavil pred hišo policijski voz in v njega je morala mazačka, za njeno klijentka, nato domača služkinja in nazadnje mladi par, ki je imel to smolo, da se je zmotil in prišel ugodni čas mimo hiše.

Na policiji so zaslišali drugega za drugim. Mazačka je svoje dejanje skesano priznala. Njena klijentinja je prikimala in jo je zdravnik po pregledu nemudoma odpustil v bolnico. Domača služkinja je obračala oči, kajti vse, kar je čula, ji ni šlo v glavo. "Prav nič mi ni znano, da so se take stvari godile v hiši," je hitela zatrjevati in so ji tudi verjeli.

"No, pa vidva?" so slednjič menili strogi možje.

"Ježeš, Ježeš, kaj slišim," se je čudila ona.

"Kar bliska se mi v glavi," se je pritožil.

Ko se je slednjič stvar dodobra pojasnila in je obtičala v zaporu le mazačka, je prišlo na dan, da je prišel nesrečni par v policijski voz in vso umazano stvar kakor Pilat v Credo.

"Sapramiš, ženin in nevesta sva!" je izpovedal ženin, doma gori nekje iz kamniškega okraja. — "Po-jutritšnjem bo poroka in prišla sva od doma v Ljubljano vabit na svatbo teto Micko, ki stanuje tam nekje ob Gradaščici. Ko sva šla mimo tiste hiše, naju je vabil nekdo v hišo — menila sva sprva, da greva po prepovedani poti in sva stopila v hišo le zato, da se opravičiva. Potem nama pa gospod niso in niso verjeli. Da pa se take stvari gode tu v Ljubljani — nak, tega ne bi mislil. Ali zdaj lahko greva?"

"Lahko, pa nikar se preveč ne jezita na gospoda, ki vaju je spravil v to sitno stvar..."

BANOVČEVI KONCERTI.

8. decembra: Calumet, Mich.

15. decembra: Milwaukee, Wis.

Svetozor Banovec,
381 E. 160. St., Cleveland, O.

DRUŠTVA

KI NAMERAVATE PRIREDITI

VESELICE,

ZABAVE

OGLAŠUJTE

"GLAS NARODA" ne čita samo vaše članstvo, pač pa vsi Slovenci v vaši okolici.

CENE ZA OGLASE SO ZMERNE

Vsakovrstne

KNJIGE

POUČNE KNJIGE
POVESTI in ROMANI
SPISI ZA MLADINO

se dobi pri

"GLAS NARODA"

216 W. 18th Street New York, N. Y.

Telephone: CHelsea 3878

POPOLEN CENIK JE PRIROČEN
V TEM LISTU VSAKI TEDEN

POZOR, ROJAKI

Iz naslova na listu, katerega prejimate, je razvidno, kdaj vam je naročnina pošla. Ne čakajte toraj, da se Vas opominja, temveč obnovite naročnino ad direktno, ali pa pri enem slednjih naših zastopnikov.

CALIFORNIA

Fontana, A. Hochevar
San Francisco, Jacob Laushin

COLORADO

Denver, J. Schutte
Pueblo, Peter Cullig, John Germ,
Frank Janesh, A. Saftic,
Salida, Louis Costello,
Walsenburg, M. J. Bayuk.

INDIANA

Indianapolis, Louis Banich

ILLINOIS

Aurora, J. Verbich
Chicago, Joseph Blish, J. Bevid,
Mrs. F. Laurich, Andrew Spillar,
Cicero, J. Fabian,
Joliet, A. Anzelc, Mary Bambler,
J. Zatelet, Joseph Hrovat.

KANSAS

Girard, Agnes Močula,
Kansas City, Frank Zagaf.

MARYLAND

Steyer, J. Cerne,
Kitzmiller, Fr. Vodopivec.

MICHIGAN

Calumet, M. F. Kobe
Detroit, J. Barich, Ant. Janecic

MINNESOTA

Chisholm, Frank Gouze, A. Panian, Frank Pucelj,
Ely, Jos. J. Peshel, Fr. Sekula,
La Salle, J. Spelich,
Mascoutah, Frank Augustin,
North Chicago, Anton Kobal,
Springfield, Matija Barboric,
Summit, J. Horvath.Waukegan, Frank Petkovšek in
Jože Zelenc.
Evelth, Louis Gouze,
Gilbert, Louis Vessel,
Hibbing, John Povše,
Virginia, Frank Hrvatic.

MISSOURI

St. Louis, A. Nabrgoj.

MONTANA

Klein, John R. Rom,
Roundup, M. M. Panlan,
Washoe, L. Champa.

NEBRASKA

Omaha, P. Broderick.

NEW YORK

Gowanda, Karl Sternisha,
Little Falls, Frank Masie.

OHIO

Barberton, John Balant, Joe Hiti,
Cleveland, Anton Sobek, Chas. Karlinger, Louis Rudman, Anton Stinech, Math. Slapnik,
Euclid, F. Bajt.Velik
STENSKI
ZEMLJEVID
CELEGA SVETA

sestoječ iz šestih zemljevidov, s potrebnimi pojasnili, seznamami držav, mest, rek, gora itd.

Brez dobrega zemljevida ne morete zasledovati dogodkov, ki se vrše po svetu.

CENA

\$1.

ZA CANADO \$1.20

GLAS NARODA
216 W. 18 STREET
NEW YORKKretanje Parnikov
Shipping News

9. decembra: Cleveland, Cherbourg, Hamburg.
10. decembra: Conte Biancamano, Napoli, Genova.
11. decembra: Stuttgart, Boulogne Sur Mer, Bremen.
Republie, Cherbourg, Bremen.

HOLLAND
AMERICA LINEBožič
v "starem kraju"

Obiščite svoje sorodnike in prijatelje tokom prihodnjih božičnih praznikov. Potujte z znanimi HOLLAND parniki.

VOLENDAM
14. decembra

Ta odputja bodo pod osebnim vodstvom uradnikov družbe. Znižane cene v tretjem razredu za tja in nazaj.

Za pojasnila vprašajte kateregakoli agenta ali
HOLLAND-AMERICA LINE
24 STATE STREET NEW YORKV in IZ
JUGOSLAVIJEPREKO HAMBURGA
z našimi znanimi parniki:
Nenasadljiva potreba in kuhinja v vseh razredih.

\$198.

Iz NEW YORKA do LJUBLJANE in NAZAJ
v modernem 3. razredu.
(Vojni davek 15 poselej)

HITRO POŠILJANJE DENARJA PO NIZKIM CENAM

Za povratna dovoljenja in druge informacije se obrnite na lokalnega agenta ali na —

Hamburg-American Line
49 BROADWAY, NEW YORKGirard, Anton Nagode.
Lorain, Louis Balant in J. Kumec
Niles, Frank Kogovšek.
Warren, Mrs. F. Rachar.
Youngstown, Anton Kikelj.

OREGON

Oregon City, J. Koblar.

PENNSYLVANIA:

Ambridge, Frank Jakše.
Bessemer, Louis Hribar.
Braddock, J. A. Germ.
Broughton, Anton Ipavec.
Claridge, A. Jerin.
Conemaugh, J. Brezovec, V. Rožanšek.
Crafton, Fr. Machek.

Export, G. Previč, Louis Jupančič, A. Skerlj.

Farrell, Jerry Okorn.
Forest City, Math. Kamin.
Greensburg, Frank Novak.

Homer City in okolico, Frank Ferrenchack.

Irwin, Mike Paushek.
Johnstown, John Polanc, Martin Koroshetz.Krayn, Ant. Tauželj.
Luzerne, Frank Balloch.
Manor, Fr. Demshar.Meadow Lands, J. Koprivšek.
Midway, John Züst.

Moon Run, Fr. Podmilkšek.

Pittsburgh, Z. Jakše, Ig. Magister, Vinc. Arb in U. Jakoblich, J. Pogačar.

Presto, J. Demsnar.
Reading, J. Pezdirc.Steelton, A. Hren.
Unity Sta. in okolico, J. Skerlj.

Fr. Schiffrer.

West Newton, Joseph Jovan.

Willock, J. Peterneil.

UTAH

Helper, Fr. Krebs.

WEST VIRGINIA:

Williams River, Anton Svet.

WISCONSIN

Milwaukee, Joseph Tratnik in Jos. Koren.

Racine in okolico, Frank Jelenc.

Sheboygan, John Zorman.

West Allis, Frank Skok.

6 DNI PREKO OCEANA

Najkrajša in najbolj ugodna pot za sotoznanje na evropskih cestah.

FRANCE 12. decembra. (6 P. M.)
ILE DE FRANCE 17. jan.; 7. feb. (7 P. M.) (1 P. M.)

PARIS 24. jan.; 21. februarja (5 P. M.) (1 P. M.)

Najkrajša pot po Frisenski Vseki je v posebni kabini s vsami modernimi udobnostmi. — Pijača in slava. — Vse vrste kateregakoli ugodnega agenta ali

FRENCH LINE
19 STATE STREET
NEW YORK, N. Y.

Kako se potuje v stari kraj in nazaj v Ameriko.

Kdor je namenjen potovati v stari kraj, je potrebno, da je po- učen o potnih listih, prtljaji in drugih stvareh. Vseled naše dolgo- letne izkušnje vam ml zamoremo dati najboljša pojasnila in pripo- ročamo vedno te prvostne brzo- parnike.

Tudi nedravljeni zamorejo po- toovati v stari kraj na obisk, toda preskrbeti si morajo dovoljenje za povrnitev (Return Permit) iz Wash- ingtona, ki je veljaven za eno leto. Brez permita je sedaj nemogoče priti nazaj tudi v teku 6. mesecev in tui se ne pošilja več v stari kraj, ampak ga mora vsak prosilec osebno dvigniti pred odpotovanjem v stari kraj. Prošnja za permit se mora vložiti najmanj eden mesec pred nameravanim odpotovanjem in on, ki potuje preko New Yorka, je najbolje, da v prošnji označi, naj se jim pošlje na Barge Office, New York, N. Y.

KAKO DOBITI SVOJCE IZ STAREGA KRAJA

Glasom nove ameriške priseljens- ke postave, ki je stopila v veljavo z prvim julijem, znaša jugoslovans- ka kvota 845 priseljencev letno, a kvotni vizeji se izdajajo samo onim prosilec, ki imajo prednost v kvo- ti in ti so: Stariši ameriških dravl- janov, moje ameriških državljan, ki so se po 1. juniju 1928. leta poro- čili, žene in neporočeni otroci izpod 18. leta poljedekov. Ti so opravičeni do prve polovice kvote. Do druge polovice pa se opravičeni žene in neporočeni otroci izpod 21. leta onih nedravljanov, ki so bili po- stavno pripuščeni v to deželo za stal- no bivanje.

Za vsa pojasnila se obračajte na poznano in zanesljivo

SAKSER STATE BANK
62 CORTLAND STREET
NEW YORK

WYOMING
Rock Springs, Louis Taucher.
Diamondville, F. Lumbert.

Vsak zastopnik izda potrdilo za svoto, katero je prejel. Zastopnike rojakom toplo priporočamo.

Naročnina za "Glas Naroda":
Za eno leto \$6.; za pol leta \$3.; za štiri meseca \$2.; za četrto leta \$1.50.

New York City je \$7. celo leto.
Naročnina za Evropo je \$7. za ce- lo leto.